

Vergaderjaar 1993–1994 Nr. 1a

22 815

Regels met betrekking tot de verlening van voorzieningen aan gehandicapten (Wet voorzieningen gehandicapten)

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 24 september 1993

Met instemming hebben wij ervan kennis genomen dat de leden van de fracties in de Eerste Kamer, onder het voorbehoud dat de gestelde vragen in het eindverslag adequaat en tijdig beantwoord worden, in beginsel geen bezwaar hebben tegen plenaire behandeling van het wetsvoorstel op 28 september aanstaande. Ingaande op die vragen merken wij het volgende op.

De leden van de fractie van de PvdA wijzen erop dat het voornemen om bij AMvB het zogenaamde jojo-effect te beperken, hun bezwaren weliswaar niet geheel wegneemt, maar in ieder geval ertoe lijkt te leiden dat de gehandicapte iets minder dan voorzien genoodzaakt zal zijn om van uitvoeringsloket te wisselen. Zij tekenen terzake echter aan dat dit voornemen naar hun mening niet realiseerbaar is op basis van de (toekomstige) tekst van artikel 57 en de AAW. Het nieuwe lid 2 onder a beperkt de vervoersvoorzieningen tot degene die onderdeel uitmaken van, dan wel rechtstreeks samenhangen met de in lid 1 bedoelde voorzieningen. Leefvoorzieningen kunnen, aldus deze aan het woord zijnde leden, derhalve niet door de bedrijfsvereniging vergoed worden, tenzij – hetgeen zij niet op voorhand willen aannemen – het de bedoeling is dat de AMvB aanzet tot contra-legem-praktijken. Het is zeker niet onze bedoeling om bij AMvB of anderszins een aanzet te geven tot contra-legem-praktijken. De voorgenomen AMvB geeft naar onze overtuiging ook geen aanzet daartoe. Ingevolge het nieuwe tweede lid van artikel 57 van de AAW kan de bedrijfsvereniging een (nader aangeduide) persoon «in aanmerking brengen» voor leefvoorzieningen voor zover het vervoersvoorzieningen betreft die onderdeel uitmaken van, dan wel rechtstreeks samenhangen met werkvoorzieningen waarvoor die persoon in aanmerking is of wordt gebracht. Het onderhavige artikellid geeft aldus aan de bedrijfsvereniging de bevoegdheid om onder bepaalde omstandigheden leefvervoersvoorzieningen toe te kennen. Over het (verplicht) beëindigen van een (rechtmatig toegekende) leefvervoersvoorziening zegt dit artikellid niets. Dit laatste (het beëindigen van de leefvoorziening) is een zaak die bij nadere regels ingevuld wordt.

De in de nadere Memorie van antwoord verwoorde zienswijze dat de

jurisprudentie op basis van de WVG op hun punt van adequaatheid niet wezenlijk zal verschillen van de oude (AAW-)jurisprudentie, menen de leden van de PvdA-fractie te moeten bestrijden op grond van voorliggende uitspraken van de Centrale Raad van Beroep.

Ondanks het feit dat de normbedragen in het kader van de AAW aanzienlijk hoger lagen dan de thans in de modelverordening van de VNG vermelde norm- en maximumbedragen, beoordeelde de Centrale Raad van Beroep in het verleden de AAW-normbedragen meermalen als «inadequaat». De leden van de PvdA-fractie attenderen erop dat naar hun oordeel bij de beoordeling van het begrip «adequaat» voor de rechter budgettaire overwegingen van de verstreckende instantie niet relevant zijn. Wel kan/moet hij bezien welke alternerende mogelijkheden aanwezig zijn. In het verlengde daarvan stellen zij de vraag of wij het aannemelijk achten dat de (nog te ontwikkelen) collectieve vervoerssystemen zodanige compenserende mogelijkheden bieden dat aan de overwegingen van de door deze aan het woord zijnde leden genoemde CBvR-uitspraken de basis ontvalt. Achten wij, zo vragen de leden van de PvdA-fractie tevens, onze stellingname dat het begrip «adequaat» voor de WVG en de AAW hetzelfde is (beter is, dachten deze leden: behoort te zijn) houdbaar, gezien alleen al de grote verschillen tussen normbedragen in (de uitvoering van) beide wetten. Is de beroepsrechter gehouden zich iets van de normbedragen in een gemeentelijke verordening aan te trekken, gegeven het feit dat hij immers de wettelijke zorgplicht toetst. In dit verband vragen de leden van de PvdA-fractie tenslotte nog of wij onze taxatie dat het aantal beroepszaken niet sterk zal stijgen in het licht van het voorafgaande handhaven. Met onze opmerking dat wij niet verwachten dat de jurisprudentie op basis van de WVG wezenlijk zal verschillen van de (huidige) AAW-jurisprudentie hebben wij slechts bedoeld aan te geven dat de enkele omstandigheid dat de verstrekking van bepaalde voorzieningen door andere uitvoeringsorganen zal plaatsvinden, de bij de beroepsrechter bestaande algemene opvattingen over «adequaat» en «inadequaat» niet zal wijzigen. Voor een andere opvatting daarover bestaat immers geen enkele aanleiding. Het aan de AAW ten grondslag liggende uitgangspunt dat het uitvoeringsorgaan (tenminste) de goedkoopste adequate voorziening verstrekt, ligt ook aan de WVG ten grondslag. Had de bedrijfsvereniging een algemene bevoegdheid om voorzieningen te verstrekken, ingevolge de WVG bestaat er voor gemeenten een rechtsplicht om voorzieningen te verstrekken. Een (eventuele) wijziging in de algemene opvattingen van de beroepsrechter over wat al dan niet adequaat is zou dan voortvloeien uit het feit dat een bevoegdheid wordt omgezet in een rechtsplicht. Dit lijkt niet waarschijnlijk. Normbedragen, forfaitaire vergoedingen dienen in algemene zin als «adequaat» aangemerkt te kunnen worden. Is dat niet het geval dan zal de beroepsrechter het daarop betrekking hebbende gedeelte van bijvoorbeeld een gemeentelijke verordening buiten toepassing laten. Ten aanzien van de verlaagde vervoerskostenvergoedingen (waarop de modelverordening van de VNG is gebaseerd) hebben wij expliciet aangegeven dat een financiële tegemoetkoming voor 200 km per maand in het algemeen als een adequate voorziening kan worden aangemerkt. Hetgeen echter in het algemeen als adequaat beschouwd kan worden, behoeft dat echter niet in een concreet individueel geval te zijn. Dit blijkt (onder andere) uit de AAW-jurisprudentie en ook in het kader van de uitvoering van de WVG zal het ongetwijfeld voorkomen dat de beroepsrechter in een concreet individueel geval van oordeel zal zijn dat in die situatie, onder die omstandigheden het toekennen van de forfaitaire normvergoeding niet aangemerkt kan worden als de verstrekking van de (goedkoopste) adequate voorziening. Mogelijke budgettaire overwegingen van de verstreckende instantie zijn, zoals de leden van de PvdA-fractie terecht opmerken, voor de beroepsrechter niet

relevant. De beroepsrechter zal slechts bezien of de aangeboden voorziening adequaat is om de beperkingen van de gehandicapte weg te nemen, dan wel te verminderen.

Normvergoedingen die in het algemeen – ook naar het oordeel van de beroepsrechter – als adequaat zijn te beschouwen zal de rechter doorgaans als richtsnoer hanteren, hetgeen zoals hiervoor is aangeven onverlet laat dat de rechter in een concreet uitzonderlijk individueel geval van oordeel kan zijn dat de aangeboden normvergoeding niet als een adequate voorziening kan worden aangemerkt.

Naar onze mening dient het (nog te ontwikkelen) collectieve vervoerssysteem in het algemeen aangemerkt te worden als een voorziening waarmee de beperkingen die (een groot deel van) de gehandicapten bij het verplaatsen buitenshuis ondervinden (al dan niet in combinatie met andere voorzieningen) adequaat kunnen worden weggenomen, dan wel kunnen worden verminderd. Collectief vervoer is een voorbeeld van een nieuwe voorziening waarover in individuele gevallen het oordeel van de beroepsrechter gevraagd zal worden. Het ontstaan van nieuwe voorzieningen betekent dat de jurisprudentie over de voorzieningenverstrekking zal verbreden. Onderkennende dat een dergelijke verbreding in de jurisprudentie zal optreden zijn wij desalniettemin op grond van de al eerder aangegeven overwegingen van mening dat het wetsvoorstel niet tot een (onaanvaardbare) hausse in het aantal beroepszaken zal leiden.

In antwoord op de vraag van de leden van de fractie van D66 of er bij Volkshuisvesting voorstellen worden ontwikkeld om het Bouwbesluit aan te passen, zodat bij de bouw reeds rekening wordt gehouden met de noodzakelijke aanpassingen, merken wij op dat gelijktijdig met de evaluatie van het Bouwbesluit, waarmee inmiddels een aanvang is gemaakt, wordt bezien of dit soort zaken onderdeel moeten gaan vormen van het Bouwbesluit. Afronding van de evaluatie zal begin 1996 plaatsvinden.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. Wallage

De Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
E. Heerma

De Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
H. J. Simons